

بنام خدا
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده پیراپزشکی
طرح درس

عنوان درس : مراقبت های پس از بیهوشی
مخاطبان: دانشجویان ترم ششم کارشناسی پیوسته رشته هوشبری
تعداد واحد: 2 واحد نظری سهم استاد (100%)
ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: شنبه ها 12 تا 16
زمان ارائه درس: 3 شنبه ها نیمسال دوم ، سال تحصیلی 1403-1404
ساعت 14- 16
دروس پیش نیاز: روش بیهوشی 3
مدرس: آذین خدادادی

تاریخ بازنگری: 03/11/01

شرح درس:

فراگیری اصول کلی کار و اداره بخش مراقبت های پس از بیهوشی و مراقبت از بیماران بستری در واحد مراقبت های پس از بیهوشی، پایش و گزارش عوارض احتمالی پس از عمل جراحی

هدف کلی درس:

دانشجویان پس از طی دوره باید در راستای هر هدف کلی، به اهداف رفتاری زیر دست یابند:
با انجام مراقبتهای پس از اعمال جراحی و بیهوشی در اتاق ریکاوری، عوارض بیهوشی در مرحله ریکاوری، مراقبت از سیستم تنفسی و قلبی و عروقی و عصبی و عوارض ناشی از جراحی در سیستم گردش خون و تنفس و نحوه برخورد با آن ، روش های کنترل درد ، کنترل سطح هوشیاری، روشهای مختلف اکسیژن درمانی چگونگی کنترل بی قراری و تحریک پذیری، تهوع و استفراغ، لرز و درد و روش نمره دهی و آشنایی با تمهیدات لازم در جراحی های قلبی عروقی، اعصاب ، پیوند ها و توراکس و چگونگی ترخیص و معیارهای ترخیص بیمار از ریکاوری را بدانند.

اهداف اختصاصی جلسه اول:

- تاریخچه ریکاوری را شرح دهد
- چگونگی طراحی اتاق بهبودی را توضیح دهد
- استانداردهای اتاق بهبودی را بیان کند
- مشخصات کارکنان اتاق بهبودی را توضیح دهد
- تجهیزات و وسایل اتاق بهبودی را بشناسد

اهداف اختصاصی جلسه دوم:

-مراقبت عمومی بلافاصله پس از عمل را بیان نماید
-روش های بازنگه داشتن راه هوایی در ریکاوری را توضیح دهد
-انواع وضعیت های قرارگیری در ریکاوری را بیان نماید
-روش های بررسی سطح هوشیاری بیمار را در ریکاوری ذکر نماید
-روش کنترل آب و الکترولیت ها را شرح دهد
-مراقبت های معمول از زخم جراحی را بیان نماید
-چگونگی مراقبت از درن ها را بیان نماید
-اصول ترخیص از واحد مراقبت های پس از عمل را شرح دهد

اهداف اختصاصی جلسه سوم:

-آناتومی مجاری تنفسی فوقانی و تحتانی را شرح دهد
-فیزیولوژی سیستم تنفسی را بیان نماید
-اصول مکانیکی تهویه را توضیح دهد
-اهمیت اداره راه هوایی را شرح دهد
-اهداف حفظ راه هوایی بیمار پس از جراحی را شرح دهد
-مانورهای سه گانه حفظ راه هوایی را توضیح دهد
-کاربرد مانور های راه هوایی (با تأکید بر ضایعات گردنی) توضیح دهد
-ابزارهای باز کردن راه هوایی را بشناسد
-انواع روش های بازنگه داشتن راه هوایی در بیماران را شرح دهد

اهداف اختصاصی جلسه چهارم:

-علت های انسداد راه هوایی فوقانی را بداند
-شایعترین علت انسداد راه هوایی را بداند
-راه درمان و مانورهای باز کردن راه هوایی افتادن زبان پشت حلق را توضیح دهد
-علت باقیماندن بلوک عصبی عضلانی را بداند
-درمان و راه کارهای رفع بلوک عصبی عضلانی را توضیح دهد
-لارنگواسپاسم ، علت و راه های درمان آن را توضیح دهد

اهداف اختصاصی جلسه پنجم:

-ادم راه هوایی و علت، راه های تشخیص و درمان آن را بداند
-آپنه خواب و راه های درمان آن را بشناسد

اهداف اختصاصی جلسه ششم:

- هیپوکسی و هیپوکسمی را تعریف کند
- هیپوکسمی در ریکآوری و علت های آن را دسته بندی کند
- هیپوکسمی در ارتباط با شانت ریوی و داخل قلبی را توضیح دهد
- هیپوکسمی در ارتباط با هیپوونتیلاسیون پس از عمل با توجه به علت های چندانگانه توضیح دهد
- هیپوکسمی انتشاری و درمان آن را بداند
- هیپوکسمی ناشی از کاهش ظرفیت انتشاری را توضیح دهد

اهداف اختصاصی جلسه هفتم:

- ادم ریوی و علت و عوامل ایجاد کننده آن را بداند
- آسیب های ریوی مرتبط با انتقال خون را توضیح دهد
- تغییرات فیزیولوژیک هیپوکسی بر بدن را شرح دهد

اهداف اختصاصی جلسه هشتم:

- اکسیژن درمانی را تعریف نماید
- روش های تجویز اکسیژن را نام برده و معایب و مزایای هر یک را شرح دهد
- عوامل موثر در اکسیژن تراپی را نام ببرد
- اهداف اکسیژن تراپی را توضیح دهد
- عوارض اکسیژن تراپی را توضیح دهد
- توجهات بالینی در اکسیژن تراپی را شرح دهد

اهداف اختصاصی جلسه نهم:

- درد را تعریف نماید
- واکنش های بدن نسبت به درد را بیان نماید.
- پاتوفیزیولوژی درد را توضیح دهد
- طبقه بندی انواع درد را شرح دهد
- عوامل موثر بر پاسخ به درد را بیان نماید
- معیارهای بررسی درد را بیان نماید
- روش های تسکین درد را شرح دهد

اهداف اختصاصی جلسه دهم:

- مکانیزم علت تهوع و استفراغ را توضیح دهد
- علت تهوع و استفراغ بیمار در ریکآوری را توضیح دهد
- عوامل خطر ساز برای ایجاد تهوع و استفراغ را نام ببرد
- اقدامات پیشگیرانه در برابر بیماران مستعد تهوع و استفراغ را بداند
- اقدامات ویژه متناسب با تهوع و استفراغ را شرح دهد
- داروهای ضد استفراغ را دسته بندی و توضیح دهد

اهداف اختصاصی جلسه یازدهم:

- علت تحریک پذیری و بی قراری بیمار را توضیح دهد
- روشهای کنترل تحریک پذیری و بی قراری بیمار را شرح دهد
- لرز بیمار در ریکآوری و عوامل تاثیر گذار بر آن را توضیح دهد
- مکانیزم ایجاد لرز، عوارض و درمان آن را توضیح دهد

اهداف اختصاصی جلسه دوازدهم:

- ناپایداری همودینامیک را شرح دهد
- انواع مانیتورینگ همودینامیک را نام برده و توضیح دهد
- هیپرتانسیون سیستمیک ، عوامل خطر ساز و درمان را توضیح دهد
- هیپوتانسیون و عوامل تاثیر گذار و درمان آن را توضیح دهد

اهداف اختصاصی جلسه سیزدهم:

- شوک را تعریف کند
- علائم نشانگر شوک را توضیح دهد
- راههای درمانی مقابله با شوک را بیان کند
- مراقبت از بیمار در حالت شوک را توضیح دهد

اهداف اختصاصی جلسه چهاردهم:

- دیس ریتمی قلبی را توضیح دهد
- عوامل موثر بر بی نظمی قلبی را توضیح دهد
- عوامل منجر به دیس ریتمی قلبی را توضیح دهد
- تاکیکاردي ، عوامل تاثیر گذار و درمان را بداند
- برادیکاردي ، عوامل تاثیر گذار و در مان را بداند
- فیبریلاسون ، عوامل تاثیر گذار و در مان را بداند
- دیس ریتمی های بطنی ، عوامل تاثیر گذار و در مان را توضیح دهد

اهداف اختصاصی جلسه پانزدهم:

- دلیریم را تعریف کند
- عوامل خطر ساز دلیریم را بداند
- دلیریوم را تشخیص دهد
- درمان دلیریوم را توضیح دهد

اهداف اختصاصی جلسه شانزدهم:

- اقدامات ویژه درعمل جراحی چشم را بیان نماید
- اقدامات اختصاصی در جراحی گوش، حلق و بینی را شرح دهد
- اقدامات ویژه درجراحی تیروئید را بیان نماید
- اقدامات ویژه درجراحی قلب وعروق را شرح دهد
- اقدامات ویژه درجراحی قفسه سینه و برونکوسکوپی را بیان نماید

- اقدامات ویژه در جراحی اطفال را بیان نماید
- اقدامات ویژه در جراحی مغز و اعصاب را شرح دهد
- اقدامات ویژه در جراحی های سرپایی را توضیح دهد.

اهداف اختصاصی جلسه هفدهم :

- داروهای مورد مصرف در ریکاوری را نام ببرد
- موارد استفاده از داروهای موجود در ریکاوری را بیان کند
- چگونگی تزریق و دوز داروهای موجود در ریکاوری را توضیح دهد
- عوارض جانبی ناشی از مصرف داروهای ریکاوری را توضیح دهد
- تداخل یا عوارض ناشی از این داروها در بیمار بیهوش و راههای بیهوشی را توضیح دهد
- نحوه تکمیل برگه های بیهوشی و ثبت مسائل و مشکلات بیمار در ریکاوری را بداند

منابع :

- 1- برونر، سودارث ، مراقبت های عمومی از بیمار بعد از عمل جراحی، پروانه بیشه بان
- 2 - ساداتی لیلا ، گلچینی احسان، اصول مراقبت از بیمار در اتاق بهبودی انتشارات جامعه نگر. آخرین ویرایش
- 3 - نقیبی، خسرو و همکاران. اصول بیهوشی و مراقبت های ویژه ، بهداشت و درمان اصفهان. 1380
- 4- قارداشی، فاطمه. اکبرزاده، رویا. اصول مراقبت های ویژه در اتاق بهبودی. نشرجامعه نگر .تهران. چاپ دوم

- 5- Berry & Kohn's Operang Room Technique, Publisher Mosby, ISBN 0323019803. Surgical Technology for the Surgical Technologist, Publisher Delmar Learning, ISBN 0766806626
- 6- Basic of Anesthesia. Robert K Stoelng .Ronald Miller.2018
- 7 . Nurse Anesthesia Nagelhout J. & et al.
- 8- Respiratory care Equipment. Richard D.& et
- 9- Textbook of Anesthesia. A.R.Aitkenhead , G. Smith 10- Sadati .L. Golchini E. Principles of Advanced Cares in PACU for the surgical technologist published by : jameenegar
- 10- Respiratory care equipment. latest ed.
- 11- Brunner , Lillian and Suddarth , Doris . Textbook of Medical – Surgical Nursing. Latest ed.
- 12- Anesthesia.miller 2018

شیوه تدریس: سخنرانی با استفاده از Power Point به همراه پرسش و پاسخ و تعامل با فراگیران-نمایش فیلم
ابزار کمک آموزشی: کامپیوتر ، ویدئو پروژکتور
شیوه ارزشیابی دانشجویان:

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
آزمون میان ترم	چهار گزینه ای	20 درصد	00/02/19	14-16
آزمون پایان ترم	چهار گزینه ای	60 درصد	طبق برنامه امتحانات	طبق برنامه امتحانات
کوئیز	چهار گزینه ای	10 درصد	طی جلسات	14-16
تکالیف دانشجویان	فعالیت در کلاس و تحقیق	10 درصد	طی جلسات	14-16

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- حضور منظم و دقیق در کلاس
- شرکت در فعالیت های کلاسی
- رجوع به منابع معرفی شده
- خاموش کردن تلفن همراه در کلاس
- در صورت عدم تشکیل کلاس به هر علتی، کلاس جبرانی با هماهنگی آموزش تشکیل خواهد شد.

جدول زمانبندی درس مراقبت های پس از بیهوشی

عنوان درس : مراقبت های پس از بیهوشی
 دانشجویان ترم ششم کارشناسی پیوسته رشته هوشبری
 تعداد واحد: 2 واحد نظری سهم استاد (100%)
 پاسخگویی به سوالات فراگیر: شنبه ها 12 تا 16
 زمان ارائه درس: 3 شنبه ها نیمسال دوم ، سال تحصیلی 1403-1404 ساعت 16 - 14
 دروس پیش نیاز: روش بیهوشی 3
 آذین خدادادی
 مدرس:
 مخاطبان:

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
1	03/11/23	تاریخچه ریکاوری ، چگونگی طراحی اتاق بیهودی ، استانداردهای اتاق بیهودی ، مشخصات کارکنان اتاق بیهودی تجهیزات و وسایل اتاق بیهودی	خدادادی
2	03/11/30	مراقبت عمومی بلافاصله پس از عمل ، روش های باز نگه داشتن راه هوایی ، انواع وضعیت های قرارگیری بیمار در ریکاوری ، روش های بررسی سطح هوشیاری بیمار ، روش کنترل آب والکترولیت ها ، مراقبت های معمول از زخم و درن ، اصول ترخیص از واحد مراقبت های پس از عمل	خدادادی
3	03/12/07	آناتومی و فیزیولوژی مجاری تنفسی فوقانی و تحتانی ، اصول مکانیکی تهویه ، اهمیت اداره راه هوایی ، مانورهای سه گانه حفظ راه هوایی ، ابزارهای باز کردن راه هوایی	خدادادی
4	03/12/14	علت های انسداد راه هوایی فوقانی ، شایعترین علت انسداد راه هوایی ، راه درمان و مانورهای باز کردن راه هوایی افتادن زبان پشت حل ، علت باقیماندن بلوک عصبی عضلانی ، درمان و راه کارهای رفع بلوک عصبی عضلانی ، لارنگواسپاسم ، علت و راه های درمان	خدادادی
5	02/12/15	ادم راه هوایی و علت ، راه های تشخیص و درمان ، آپنه خواب و راهای درمان آن	خدادادی
6	03./12/21	هیپوکسمی و هیپوکسمی ، هیپوکسمی در ریکاوری و علت های آن ، هیپوکسمی در ارتباط با شانت ریوی و داخل قلبی ، هیپوکسمی در ارتباط با هیپوونتیلاسیون پس از عمل و به علت های آن ، هیپوکسمی انتشاری و درمان آن ، هیپوکسمی ناشی از افزایش اختلاط وریدی و هیپوکسمی ناشی از کاهش ظرفیت انتشاری و بیماری های ریوی و درمان آن ها	خدادادی
7	04/01/19	ادم ریوی و علت و عوامل ایجاد کننده آن ، آسیب های ریوی مرتبط با انتقال خون ، تغییرات فیزیولوژیک هیپوکسمی بر بدن	خدادادی
8	04/01/26	اکسیژن درمانی ، روش های تجویز اکسیژن را نام برده و معایب و مزایای هر یک و عوامل موثر در اکسیژن تراپی ، عوارض و توجهات بالینی اکسیژن تراپی	خدادادی
9	04/02/02	درد ، واکنش های بدن نسبت به درد ، پاتوفیزیولوژی درد ، طبقه بندی انواع درد ، عوامل موثر بر پاسخ به درد ، معیارهای بررسی درد ، روش های تسکین درد	خدادادی

10	04/02/09	مکانیزم علت تهوع و استفراغ ، عوامل خطر ساز برای ایجاد تهوع و استفراغ ، اقدامات پیشگیرانه در برابر بیماران مستعد تهوع و استفراغ دسته بندی و توضیح داروهای ضد استفراغ	خدادادی
11	04/02/16	علت تحریک پذیری و بی قراری بیمار ، روشهای کنترل تحریک پذیری و بی قراری ، لرز بیمار در ریکاوری و عوامل تاثیر گذار و درمان آن	خدادادی
12	04/02/23	ناپایداری همودینامیک ، انواع مانیتورینگ های همودینامیک ، هیپرتانسیون سیستمیک ، عوامل خط ساز و درمان آن ، هیپوتانسیون و عوامل تاثیرگذار و درمان آن	خدادادی
13	04/02/30	شوک ، علائم و نشانگر های شوک ، راههای مراقبت و درمانی مقابله با شوک	خدادادی
14	04/03/06	دیس ریتمی قلبی ، عوامل موثر بر بی نظمی قلبی ، تکیکاردی ، عوامل تاثیر گذار و درمان ، برادیکاردی ، عوامل تاثیر گذار و در مان آن ، فیبریلاسیون ، عوامل تاثیر گذار و در مان ، دیس ریتمی های بطنی ، عوامل تاثیر گذار و در مان آن	خدادادی
15	04/03/13	دلیریوم ، عوامل خطر ساز دلیریم ، تشخیص و درمان آن	خدادادی
16	04/03/20	اقدامات ویژه درعمل جراحی چشم ، جراحی گوش،حلق وبینی، جراحی تیروئید ،جراحی قلب و عروق ، جراحی قفسه سینه و برونکوسکوپی ، جراحی اطفال ، جراحی مغز و اعصاب و در جراحی های سرپایی	خدادادی
17	04/03/27	داروهای موارد مصرف در ریکاوری و نحوه تکمیل برگه های بیهوشی و ثبت مسائل و مشکلات بیمار در ریکاوری	خدادادی

نام و امضای مدرس:

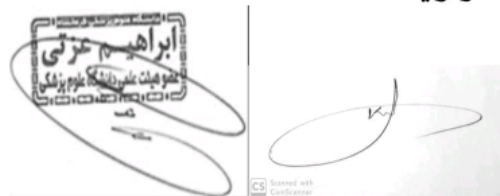
نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ تحویل:

تاریخ ارسال:

فوزیه خدادادی

ابراهیم عزتی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

جدول بودجه بندی سئوالات جلسات درس (بلوپرینت)

عنوان درس : مراقبت های پس از بیهوشی
دانشجویان ترم ششم کارشناسی پیوسته رشته هوشبری
تعداد واحد: 2 واحد نظری سهم استاد (100%)
پاسخگویی به سئوالات فراگیر: شنبه ها 12 تا 16
زمان ارائه درس: 3 شنبه ها نیمسال دوم ، سال تحصیلی 1403-1404 ساعت 16 -
14
دروس پیش نیاز: روش بیهوشی 3
آذین خدادادی
مدرس:
مخاطبان:

چک لیست ارزیابی طرح درس ترمی (نیمسال) اعضای هیات علمی دانشگاه

ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	درصد زمان اختصاص داده شده	تعداد سئوالات	تعداد سئوالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری در کل آزمون		
					حیطه شناختی	حیطه مهارتی	حیطه نگرشی
1	تاریخچه ریکاوری ، چگونگی طراحی اتاق بهبودی ، استانداردهای اتاق بهبودی	2	6/7	4	4		
2	مراقبت عمومی بلافاصله پس از عمل	2	6/7	3	3		
3	آناتومی و فیزیولوژی مجاری تنفسی فوقانی و تحتانی ، اصول مکانیکی تهویه	2	6/7	2	2		
4	علت های انسداد راه هوایی فوقانی	2	6/7	5	5		
5	ادم راه هوایی و علت ، راه های تشخیص و درمان	2	6/7	2	2		
6	اکسیژن درمانی ، روش های تجویز اکسیژن را نام برده	2	6/7	3	3		
7	درد ، واکنش های بدن نسبت به درد	2	6/7	3	3		
8	مکانیزم علت تهوع و استفراغ	4	13/3	4	4		
9	علت تحریک پذیری و بی قراری بیمار	2	6/7	2	2		
10	ناپایداری همودینامیک	2	6/7	1	1		
11	شوک ، علائم و نشانگر های شوک	2	6/7	1	1		
12	ا دیس ریتمی قلبی	2	6/7	2	2		
13	داروهای موارد مصرف در ریکاوری	4	6/7	8	8		

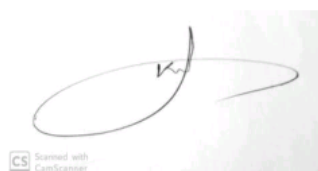
علوم پزشکی کرمانشاه

آیا جدول بلوپرینت در هنگام تدوین طرح درس استفاده نموده اید؟
بله 0 ✓ خیر 0

ردیف	موضوع	نمره کسب شده	نمره چک لیست
1	مشخص بودن عنوان کلی درس و موضوع درسی هر قسمت 25%	0/5	0/5
2	مشخص بودن مخاطبان	0/5	0/5
3	مشخص بودن تعداد یا سهم استاد از واحد	0/5	0/5
4	مشخص بودن زمان ارائه درس (روز ، ساعت، نیمسال تحصیلی)	0/5	0/5
5	مشخص بودن دروس پیش نیاز	0/5	0/5
6	مشخص بودن هدف کلی دوره	1	1
7	مشخص بودن اهداف کلی جلسات (هر جلسه یک هدف)	2	2
8	مشخص بودن اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه	5	5
9	رعایت تعداد جلسات با توجه به میزان واحد درسی تفکیک اهداف ویژه	2	2
10	مشخص بودن منابع مورد استفاده	1	1
11	مشخص بودن روش تدریس	1	1
12	مشخص بودن وسایل آموزشی	1	1
13	مشخص بودن آزمون میان دوره برای ارزشیابی دانشجویان	1	1
14	مشخص بودن آزمون پایان ترم برای ارزشیابی دانشجویان	1	1
15	مشخص بودن مقررات کلاسی و انتظارات از دانشجو	0/5	0/5
16	ضمیمه بودن جدول زمانبندی تکمیل شده درس	2	2
	نمره نهایی	20	20

پیشنهادهات:

- امتیاز خودارزیابی توسط مدرس : 20   نمره دهی و تایید ارزشیابی توسط مدیرگروه: 20

- بازبینی و تایید نهایی